

Ekonomika i rynek

INFORMACJA O RYNKU ZIEMNIAKA

INFORMATION ABOUT THE POTATO MARKET

dr hab. Jerzy Rembeza, prof. nadzw.
Politechnika Koszalińska, Wydział Nauk Ekonomicznych, ul. Kwiatkowskiego 6e
75-343 Koszalin, e-mail: jrembeza@tu.koszalin.pl

Ostatnie trzy sezony na rynku ziemniaka charakteryzują się wysoką stabilnością. Przeciętne ceny nie odbiegają znacząco od średniej wieloletniej i wykazują relatywnie małe zmiany w miesiącach pomiędzy zbiorami. Stabilizacja ta jest efektem wyraźnego wzrostu średnich plonów i znaczącego spadku ich zmienności, powolnej, ale jednak postępującej koncentracji uprawy oraz relatywnie wysokiej otwartości na rynki zewnętrzne. Sezon 2017/18 stanowi potwierdzenie tendencji do stabilizacji rynku ziemniaka w Polsce. Po stosunkowo wysokich zbiorach, o ok. 3,4% wyższych do ubiegłorocznych, ceny w obrotach targowiskowych w okresie jesiennym były nieco wyższe aniżeli w poprzednim sezonie i wykazywały nieznaczny wzrost w kolejnych miesiącach. Wyższym wzrostem, z ok. 47 zł/dt w styczniu do 67 zł/dt w kwietniu, charakteryzowały się ceny skupu.

Przy stabilnych cenach można oczekiwać stabilizacji powierzchni uprawy ziemniaka w Polsce, choć według danych GUS występują corocznie dość duże wahania wielkości powierzchni. Trudno na ich podstawie wskazać na procesy regionalnej koncentracji produkcji ziemniaków. Regionalizacja jest widoczna w odniesieniu do cen, ale jest to zjawisko o dużej trwałości. W okresie wiosennym rozpiętość w cenach targowiskowych pomiędzy województwami sięgała 50%, przy czym najniższe ceny, poniżej 80 zł/dt, odnotowano w województwach świętokrzyskim i łódzkim, a najwyższe, powyżej 100 zł/dt – w opolskim i zachodniopomorskim.

W odróżnieniu od rynku polskiego na zachodnioeuropejskich rynkach ziemniaka odnotowywano duże zmiany sytuacji zarówno pomiędzy latami, jak i w trakcie pojedynczych sezonów. Bieżący sezon w wyniku wzrostu zbiorów charakteryzuje się na większości rynków niskim przeciętnie poziomem cen i ich dużym zróżnicowaniem w zależności od kierunku użytkowania oraz jakości. Najniższe są ceny ziemniaków do przerobu na frytki. Na głównych rynkach wynosiły one na przełomie marca i kwietnia ok. 2-4 €/dt. W przypadku ziemniaków do bezpośredniego spożycia, w tym na eksport, ceny wynosiły ok. 8-12 €/dt.

Pomimo niskich cen szacuje się, że powierzchnia uprawy ziemniaka jadalnego nieco wzrosła w stosunku do roku ubiegłego w Belgii (1,4%), Niemczech (1,5%) i Francji (3%). Przyczyną mogą być relatywnie niskie ceny skupu buraka cukrowego oraz zbóż. W Holandii szacuje się, że powierzchnia uprawy w bieżącym roku spadła o ok. 2,5%. Niekorzystne warunki pogodowe opóźniły jednak terminy sadzenia, w związku z czym oczekuje się opóźnienia podaży ziemniaków bardzo wczesnych. Przebieg warunków pogodowych w okresie wegetacji będzie miał decydujący wpływ na poziom cen z nowego zbioru. W połowie maja oczekiwane ceny nie odbiegały od średniej wieloletniej. Na giełdzie EEX ceny ziemniaków na frytki w kontraktach terminowych na listopad wynosiły ok. 11,4 €/dt, a na kwiecień 2019 r. 16,6 €/dt.

Średnie ceny ziemniaków w obrotach targowiskowych (zł/dt)

Miesiąc	Lata				
	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18
VII	93,88	99,0	90,0	106,52	95,58
VIII	118,42	82,7	97,7	95,98	96,22
IX	118,53	76,9	97,5	86,18	88,38
X	117,97	69,4	96,9	79,29	85,66
XI	118,12	68,0	96,5	78,50	85,19
XII	121,28	68,9	97,3	79,55	86,09
I	123,20	68,5	99,4	81,69	85,77
II	125,90	69,0	99,3	82,98	87,51
III	123,90	67,3	99,7	83,62	87,82
IV	121,80	67,3	100,7	84,17	87,42
V	124,10	67,2	110,9	90,83	
VI	118,40	69,3	116,9	88,70	

Źródło: GUS